

Udarbejdet af	Anette Bøtner, Anette Boklund, Graham Belsham, Brian Kristensen, Tinna Ravnholt Urth
Øvrige deltagere	
Kontaktperson i FVST	Sten Mortensen, Louise Fisker, Eva Holm, Heidi Herkild

Dato for henvendelse	Dato for svarfrist	Dato for afsendelse	Versionsnummer
02-12-2020	04-12-2020	4-12-2020	

Journalnummer/sagsnummer	FVST	KU	SSI
	2020-14-81-07870	061-0178/20-3680	20/14401

Besvarelse vedr.

- Hvad er risikoen for mennesker ved at udbringe ubehandlet gylle fra COVID-19 smittede mink besætninger i februar 2021

Bestilling

- Der er indtil nu konstateret 289 smittede mink besætninger. Der er gennemført rengøring og desinfektion inklusiv gyllebehandling med kalk i juni og juli måned i de første 3 smittede besætninger. Alle øvrige smittede besætninger har afsluttet aflivning af mink i perioden 10. oktober til 18. november.

Gylle fra mink skal efter miljøreglerne opbevares i en beholder af bestandige materialer, som er uigennemtrængelig for fugt. Beholderen skal være forsynet med en fast overdækning (betondæk, telt eller flydedug). Gylle udbringes i en gyllevogn, som er en lukket beholder. Hvis der er afgrøder på marken, udlægges gyllen på jorden med slæbeslange/slæbefod. Hvis der ikke er afgrøder på marken, skal gyllen nedfældes under jordoverfladen. Det er ikke tilladt at spraye gylle ud. Der er således begrænsede muligheder for, at mennesker kommer i kontakt med gyllen.

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1176>

Dansk Veterinær Konsortium har tidligere vurderet, at uden behandling, så vil det være meget sandsynligt (90-95%) at al virus vil være inaktiveret af tid og temperatur efter en periode på 6 - 7 måneder i mink besætningen. På den baggrund har Fødevarestyrelsen besluttet at forsætte rengøring og desinfektion af smittede mink besætninger. Som den sidste del af processen samles gylle, gødning og vaskevand i gyllebeholderen.

Vi beder derfor om risikoen for, at mennesker kan blive smittet med COVID-19 fra gylle fra COVID-19 smittede mink besætninger under opbevaring, udbringning i februar 2021 og udlægning på marker med afgrøder eller nedfældning i marker uden afgrøder. Der bedes om en vurdering for henholdsvis mennesker involveret i arbejdsprocessen og for andre, som er på/ved gødgede marker.

Af hvilken størrelsesorden forventes dette bidrag være i forhold til øvrige kilder til COVID-19 for befolkningen i de berørte områder?

Vi beder endvidere om retningslinjer for brug af værnemidler i forbindelse med udbringning af gylle fra smittede mink besætninger.

Baggrund/kontekst for bestilling (hvorfor, til brug for hvad)

- Til vurdering af behovet for behandling for drab af Covid-19 virus i gylle fra smittede mink besætninger.

Svar

Spm. *Risikoen for, at mennesker kan blive smittet med COVID-19 fra gylle fra COVID-19 smittede mink besætninger under opbevaring, udbringning i februar 2021 og udlægning på marker med afgrøder eller nedfældning i marker uden afgrøder. Der bedes om en vurdering for henholdsvis mennesker involveret i arbejdsprocessen og for andre, som er på/ved gødede marker.*

Som beskrevet i rapporten "Risikovurdering for overlevelse af SARS-CoV-2 i husdyrgødning fra minkbesætninger, der er testet positive for SARS-Cov-2" FVST j.nr. 2020-14-81-01761 er det tidligere vist at et andet coronavirus (Transmissible gastroenteritis virus, TGEV, som inficerer grise) kan overleve i mere end 8 uger ved 5°C men virus er komplet inaktiveres ved 20°C. Da alle smittede besætninger har afsluttet aflivning af mink i perioden 10. oktober til 18. november, vil gyllen den 1. februar som minimum have været opbevaret i 19,5 uger. Det vurderes således, at der vil være sket en væsentlig reduktion i forekomst af eventuelt tilstedeværende SARS-CoV-2 i gyllen, men det kan ikke helt udelukkes, at der stadig kan være infektiøst virus tilbage.

Da gylle fra mink vil blive opbevaret i en beholder af bestandige materialer, som er uigennemtrængelig for fugt, og da beholderen skal være forsynet med en fast overdækning, vurderes det at være meget usandsynligt (0,1-1%), at mennesker bliver udsat for smitte under opbevaring af gyllen.

Ved udbringning af gylle fra smittede minkfarme i lukkede beholdere på gyllevogne og i henhold til udlægningsprocedurer som ovenfor beskrevet anses det for at være meget usandsynligt (0,1-1%), at der kan ske smitte til mennesker, som færdes på/ved gødede marker.

Under forudsætning af at beskyttelsesudstyr benyttes efter forskrifterne, vurderes risikoen for smitte til personer, der arbejder med udbringning af gylle, at være usandsynlig (1-10%) til meget usandsynlig (0,1-1%).

Det er yderst vanskeligt at vurdere, hvilken eksakt størrelsesorden bidraget fra gylle vil udgøre i forhold til øvrige kilder til SARS-CoV-2 smitte for befolkningen i de berørte områder. Udbringning af gylle vil ske på områder, hvor kun meget få personer forventes at kunne blive eksponeret, og udbringning af gylle forventes derfor at bidrage meget lidt til smittespredning. Samtidig forventes det, at der per 1. februar 2021 fortsat vil forekomme SARS-CoV-2 smitte i befolkningen. Relativt set vurderes det derfor, at bidraget fra udbringning af gylle vil være betragteligt mindre end det forventede bidrag fra smitte mellem mennesker, men en kvantificering af bidraget fra gylle er ikke mulig.

Retningslinjer for brug af værnemidler

For personer involveret i arbejdsprocessen anbefales det at anvende forholdsregler og værnemidler som angivet på Fødevarestyrelsens hjemmeside i forbindelse med " Forholdsregler og værnemidler i mistænkte eller smittede besætninger" per 14. oktober 2020:

Før udbringning af gylle:

Anvend arbejdstøj og arbejdsfodtøj.

Vask hænderne med vand og sæbe og tør i engangspapir håndklæde. Afslut med hånddesinfektion. Undlad fingerringe, armbåndsure o.l.

Under tankning af gylle anvendes:

Anvend éngangshandsker, åndedrætsværn FFP3 maske og tætsiddende beskyttelsesbriller.

Efter tankning af gylle, umiddelbart før man sætter sig ind i førerhuset:

Engangshandsker kasseres og hænderne desinficeres før åndedrætsværn og beskyttelsesbriller fjernes.

Efter endt arbejde:

Vask hænder med vand og sæbe, tør i et engangspapir håndklæde og afslut med hånddesinfektion.

Tag bad.

Vask arbejdsdragt ved mindst 60 °C, vask og desinficer fodtøj.

I løbet af arbejdsdagen:

Host og nys i ærmet.

Rengør kontaktpunkter jævnligt som fx håndtag til døren til førerhuset.

Vask hænderne hyppigt med vand og sæbe og tør i engangspapir håndklæde.

Husk at bruge håndcreme jævnligt når du vasker dine hænder ofte.

Øvrige forholdsregler

Begræns personkredsen, der deltager i udbringning af gylle.

Undgå at medbringe genstande fx mobiltelefoner, værktøj o.l. Hvis der medbringes genstande skal de desinficeres før og efter brug. Mobiltelefoner kan anbringes i lukket klar plastpose.